

Copyright@2021 Editura Ascendent
www.edituraascendent.ro
E-mail: cartiascendent@gmail.com

Editor: Clara Toma

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi fotocopierea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului, reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ATANASIU, CORNELIU TRAIAN

Seninul de deasupra norilor / Corneliu Traian
Atanasiu. - București : Ascendent, 2021

ISBN 978-606-9050-34-7

821.135.1

Corneliu Traian Atanasiu

Seninul de deasupra norilor

Editura Ascendent
2021

Libris.ro
apariții de volume, semnalări, lansări de carte, recenzii cărora le-am oferit alt blog – **Raftul cu cărți**. Pentru mine haiku-ul este o preocupare permanentă. Toată viața mi-am dorit să fac un lucru care să mă atragă și în care să simt că mă întrebuițez cu folos și competență. Și, ceea ce-mi place acum cel mai mult, să fac acest lucru pentru un grup de oameni care are același nărav ca mine, dar are nevoie de cineva care să coordoneze funcționarea și dezvoltarea, hai să zicem că e-n trend, logistica domeniului.

***Cititorii pot afla mai multe despre
Romanian Kukai la adresa
<http://romaniankukai.blogspot.ro/>.***

CUPRINS

Prietenia.....	7
Primejdia cea bună.....	8
Manifest îmbuteliat.....	21
Grâu păzit de maci.....	22
Un titlu de glorie.....	25
Homo poeticus.....	29
La Judecata de Apoi.....	30
Homo poeticus.....	32
O aripă și-un picior.....	36
Cinismul poetic.....	39
Prostul nu are destin.....	42
Ființa duminicală.....	45
Puterea discretă a vulnerabilității.....	46
Nu oricine poate să se înșele.....	49
Forțarea minunii.....	50
Seninul de deasupra norilor.....	51
Ființa duminicală.....	54
Asceza onomastică.....	57
Uitarea de sine.....	58
Generozitatea virtuală.....	61
Vocația fericirii.....	65
Ca deznădejdea să-și merite prețul.....	66
Trebuie sa ni-l închipuim pe Sisif fericit.....	68

Candoarea ca vocație a fericirii	70
Către o etică a bucuriei	74
Miza pe fericire.....	77
Ce e adînc nu strălucește.....	82
Să iubești viața.....	84
Coarda sensibilă.....	87
Virtuți rușinate,.....	91
Virtuți rușinate.....	92
Certarea corectitudinii.....	94
Lenea nu trebuie irosită	96
Să fim sinceri cu sinceritatea!	100
Maimuța mea, plictiseala.....	103
Paradigma răbdării.....	105
Răbdare și împlinire.....	108
Modestia.....	112
Elogiul însingurării.....	114
Virtutea deschiderii.....	117
Falimentul visului	123
Mitul artistului.....	124
Cîteva cuvinte despre sociabilitate	126
Nemulțumirea noastră cea de toate zilele	129
Impostura existențială a snobismului	132
Evoluția visului.....	134
Solidaritate și revoltă	135

Iubirea, bat-o vina.....	137
Faptă și patimă.....	138
Don Juan spășit.....	140
Aleleu și aleluia	142
Exigența iubirii aproapelui.....	145
Iubirea sisifică	147
Corneliu Traian Atanasiu despre sine însuși:.....	151

Fericirea în ea însăși nu mai e astfel doar simplă împlinire a celui ce o resimte, ci și confirmare și consacrare a demnității condiției umane, împlinire tragică, pedeapsă sublimă, ispășire prin bucurie, legănare elegiacă de trestie îngîndurată cu tresăriri de imn în vîrf.

Prietenia

„Prietenii sînt rude mai presus de sînge.”

Lucian Blaga

Primejdia cea bună

Ne întrebăm asupra adevărului prieteniei. Este oare prietenia o *realitate* în virtutea căreia vom judeca expresivitatea cuvîntului care o numește sau mai degrabă ea trebuie să fie aceea care trebuie să *se țină de cuvînt*, să fie demnă de numele său, de demnitatea cu care cuvîntul a investit-o?

Poate că, atunci cînd e vorba de lucrări ale spiritului și fapte ale sufletului, numai permanenta confruntare și conlucrare între ființa în devenire și numele care o îndeamnă să fie ne poate călăuzi către adevăr și autenticitate. Pentru aceasta trebuie să restituim cuvîntul limbii cu speranța că vom regăsi acele intuiții originare petrecute pe pragul ființei, cu încrederea că vom resimți climatul acelei înfruntări generoase, ecoul aceluși efort sacru de acces al lumii la cuvînt, de întemeiere a lumii prin cuvînt.

Beteșug, vicleșug, meșteșug

Aflăm cuvîntul *prietenie* întrebuințat cu dezinvoltură în limbajul cotidian pentru a acoperi o arie extrem de largă și imprecisă a relațiilor umane. La limită, orice cunoștință care nu poate fi precizată ca rudă, coleg, vecin poate fi prezentată drept un prieten. Larghețea cu care cuvîntul se pliază pe orice relație pare direct proporțională cu izolarea cuvîntului în limbajul comun: nemaifiind plasat în atmosfera *cuviinței familiale*, el capătă o *familiaritate deplasată*.

Numim prieten pe oricine ne stă alături și ne acompaniază distracția, divertismentul, amuzamentul.

Nevoia permanentă și persistentă de *societate*, de conviețuire lipsită de exigență, menită să distragă de la imperativele umane, se insinuează ca *diversiune* și, în cele din urmă, se instituie ca *promiscuitate*. Terapia de grup, menită să vindece de singurătate, se transformă în profilaxie cu efectul unei *convalescențe întreținute*, chemată să ferească și de boală, și de sănătate. Vom recunoaște că prietenia înțeleasă astfel este fără doar și poate un *beteșug*.

Numim prieten amicul pe care îl îndesăm din interes cu afecțiunea noastră nesinceră, în dorința de a ne crea relații, de a beneficia de influență, de a obține servicii. Acest ilustru lanț al slăbiciunilor, această îmbelșugată amicitie de sorginte miticistă surprinsă cu malițioasă ironie de o vorbă populară: *fă-te frate cu dracul pînă treci lacul*, își găsește o mai nimerită apreciere drept *vicleșug*.

De aici pînă la generalizarea cordialității și a amabilității, a climatului abil prietenos fabricat de *public relations departament* nu mai era decît un pas. Și iată că samavolnicia orientală a lui *drujba, drujba – slujba, slujba* a fost dezarmată și mușamalizată de mașinațiunea socio-psihologică americană: puterea agresivă și-a dat seama că e mai eficace să procedeze cu duhul blîndeții, instituind *teroarea jinduită a familiarității*. Numai cei cu caș la gură mai pot însă crede în sloganul surîsului de brînză (topită de amabilitate cînd spune *cheese*) întins pînă la cele două urechi ca o binefacere automatizată lipită pe chipul îndurerat al omenirii. Afabilitatea de față este curat *meșteșug*.

Restituind cuvîntul limbii, restabilindu-i legăturile de familie, reamintindu-i legămîntul spiritual, cele de mai sus ne vor apărea într-o cu totul altă lumină. Cuvîntul mai vechi, de iz poporan, căzut acum în desuetudine, *prieteșug*, ne va apărea mai potrivit pentru a numi ceea ce se lăfăia pe nedrept, pârînd a fi acoperit ipocrit și astfel încurajat, de un cuvînt mult prea generos – *prietenia*. Sufixul său, -șug, al cărui înțeles pare întunecat de uitare, primește un proaspăt reflex iscat din semantismul grupului invocat – *beteșug*, *vicleșug*, *meșteșug* – contaminînd *prieteșugul* de ecouri peiorative: *fățarnicie*, *dibăcie*, *meteahnă*, *perfidie*, *uneltire*, *viciu*.

Priința, prielnicia

În schimb, *prietenia*, tot prin bunele oficii ale limbii, se va regăsi întru elementul ei: *priința*, *prielnicia*. Căci numai din această nebuloasă inițială, din această plasmă vitală a bucuriei și iubirii, din acest cîmp fermecat de forțe magic ocrotitoare animat de faștii curenți ai încrederii și făgăduinței au putut prinde cheag, s-au putut înfiripa, au putut încolți îngemănate și fapta, și verbul prieteniei. Numai păstrîndu-se prin limbă întru elementul ei, în respectul unei nobile genealogii, *prietenia* se poate bucura de o binefăcătoare forță antecică și poate fi călăuzită cu fermitate și blîndețe către destinul său. Și asta nu înseamnă decît că se va păstra în elementul *cuvîntului*, că *se va ține de cuvînt*.

Ascultînd cu o ureche deprinsă povața limbii, Eminescu mai resimțea nobila obîrșie a *prieteniei* atunci cînd spunea: „*Și de aceea tot ce mișcă-n țara*

asta, rîul, ramul, / Mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este.”¹

Ambiguitatea morfologică și sintactică a lui *prieten* care îngăduie substituția cu *prielnic* sau *tovarăș*, cu *favorabil* sau *frate* trădează o sugestivă sensibilitate a poetului pentru momentul cînd pe sensul propriu al cuvîntului înmugurea cel figurat.

Investiție și investire – magia *cuvîntului*

Faptul că, foarte curînd, în limbajul comun, cuvîntul și-a uitat originea a înlesnit manevra mentalității mercantile care i-a acoperit fraudulos deriva și apoi i-a deturnat interesat sensul. Căci abuzul în manipularea realităților prin intermediul *cuvînturilor* cu memorie scurtă, disponibile și maleabile, ușor de adaptat împrejurărilor și intențiilor dogmatice, este o practică obișnuită ce caracterizează limbajele selectate și adaptate diverselor mentalități, ajunse la apogeul agresivității ca ideologii.

Aventura reinterpretată a zidirii turnului Babel ar putea ilustra pericolul pe care îl reprezintă proliferarea necontrolată a limbajelor. Poate că lucrurile s-au petrecut mai curînd așa: construcția trenînd, necesitatea a impus apariția unor limbaje specializate, corespunzînd rîvnitei și acutei diviziuni a muncii. Iar acestea au stimulat acuratețea tehnologică a lucrării și impetuoșitatea ridicării edificiului, dar au pierdut direcția, căci dumnezeul care-i putea călăuzi pe muritori prin limbă este absent

¹ Mihail Eminescu – Scrisoarea a III-a

în limbaje. Astăzi, turnul, mai viguros și mai înalt ca oricând, se rotește bezmetic, într-o precesie de radar turmentat, încercând zadarnic să mai repereze o țintă pe măsura atîtor speranțe irosite în van.

Adevărurile utilitare, locale, formulate în penuria ascetic-mizeră a limbajelor se dovedesc precare și inconsistente cînd sînt confruntate cu *adevărul limbii*. Limba se bucură să ofere acele oglinzi miraculoase în care realitățile monstruos deformate și adesea amputate în rostirea limbajelor profanatoare nu numai că își recunosc rușinate beteșugul, dar se și lecuiesc și se întregesc prin *magia cuviinței*. Prietenia poate fi și ea o pildă în această privință.

Prieteșugului, grevat de tarele amintite anterior, îi corespunde, făcînd apel la resursele generoase ale limbii, verbul *a investi*. Celui cu care legi prieteșug, îi acorzi *credit*, îl consideri o bună *investiție* care promite să *fructifice*, să aducă *avantaje, beneficii, câștig*. Creditul este aici departe de a putea fi socotit încredere, el este doar calcul oportunist cumpănind factorii de risc cu garanțiile. Vorba *prietenul la nevoie se cunoaște* nu demască doar amărăciunea celui înșelat în așteptările sale, ci trădează falsitatea unei mentalități. Și anume, faptul că prieteșugul este conceput, în ultimă instanță și în ciuda frivolității sale aparente, ca o *societate de asigurări contra belezelor*, că este prevăzut cu un termen de scadență pentru polițele neachitate – nevoia – și că, dincolo de el, este lesne declarat falimentar.

În schimb, prietenia se bucură, tot prin bunele oficii ale limbii, să se slujească de verbul *a investi*. Prietenul este *investit* cu *demnitatea speranței*, i se dăruiește tărîmul *încrăderii*, pămîntul *făgăduinței*, fastul anotimp al lui *Prier*. Prietenia este un spațiu al *priinței* și al *ospitalității*, ea descătușează puterile aflate în germene, încurajează promisiunea seminței de a-și arăta și împlini ființa, eliberează elanul vital dornic să-și facă lucrarea. Un poet, Kahlil Gibran, ne deslușea astfel povăța sacră pe care i-o revelase ascultarea limbii: "*Și nu aflați alt țel în prietenie decît adîncirea în spirit.*"²

Ne-voia

În ciuda celor spuse înainte, vreau totuși să iau în serios zicala: *prietenul la nevoie se cunoaște*, și asta pentru că ea pare să semnaleze, chiar fără să aibă intenția, o primejdie mult mai gravă decît încercările și dificultățile, buclucurile și necazurile vieții cotidiene incriminate proverbial și date candid în grija prieteniei.

Dorind să știm ce e *ne-voia*, observăm că în prealabil trebuie să știm ce este voia. Cuvînt polisemantic, voia își actualizează, cum știm de la școală, sensurile unul cîte unul în funcție de context. Și totuși, această precizie seacă și formală, de tip gramatical și informațional, răpește cuvîntului orice haz și farmec. Dacă el adună laolaltă atîtea sensuri, de ce și cum le adună? Cum de le împacă miraculos pe toate împreună? Ne vorbește el oare despre o stare

² Kahlil Gibran - Poeme. Profetul. Grădina profetului

trecută a limbii pe care ar trebui să o regretăm sau să încercăm să o refacem? Sau despre o stare virtuală, poetică, accesibilă doar unei viitoare sensibilități mai evolute?

Poate că pentru a-și mărturisi tîlcul, ceea ce de fapt promite spiritului, cuvîntul trebuie privit în totalitatea sensurilor și relațiilor pe care le întreține în limbă. Și asta înseamnă să nu-l vezi doar ca un simplu titlu sintetic de dicționar, rezultat din însumarea analitică a sensurilor și nici ca o istorioară etimologică debitată savant și erudit, ci ca pe o realitate vie și sincretică, ca interferență de cîmpuri cu dinamică sugestivă, ca aură pîlpîindă a virtualității sensului, ca *înfiorare fragedă a duhului*.

Și atunci, *voia ar putea fi întrezărită drept libertatea de a alege după dorințele și puterile noastre, îndrăznind și cutezînd, fără a uita, pentru a ne spori voioșia, voinicia, voia bună, bunăvoința, să ne învoim cu puterile Firii*.

Văzută astfel, armonizată și acordată cu ființa lumii, așa cum ne îndeamnă și ne încuviințează ascultarea limbii, *voia* este lamura ființei omenești. Or, un anume abuz în folosirea cuvîntului *ne-voie* – care se insinuează ca un cuvînt cheie al motivației, ca pivotul dinamic și energizant al psihicului uman și totodată ca un garant al austerității morale, ca un eufemistic vâl al pudorii întins peste intenționalitatea omului – duce la încălcarea teritoriului său și apoi treptat la îngustarea lui pînă la o posibilă desființare. Proliferarea cuvîntului *nevoie* pentru a spune lucruri care ar putea fi spuse direct și pozitiv denunță o mentalitate care pare să fi uitat noblețea originii

cuvîntului *voie*, lucru asemănător cu cel care s-a petrecut prin uitarea în cazul prieteniei.

Ar fi prea simplu să invocăm, în spiritul unui plîngăcios istoricism local, silnicia vremurilor și cedînd interpretării sociologice să dăm ne-voii un lustru naționalist, o aură de martiraj canonizat festiv. Și asta cu atît mai mult cu cît cuvîntul *nevoiaș*, prin alintul diminutival, ne-ar servi argumentul lesnicios al atitudinii de solidaritate afectuoasă cu cel în nevoie. Prea simplu și de o generozitate de-a dreptul ipocrită. Rămîne totuși un fapt că printre limbile europene româna pare a fi singura care deține un cuvînt negativ format de la *voie*. Importantă este însă semnificația mai largă a faptului: amploarea uzului și chipul în care, abuziv, acest cuvînt pretinde să se erijeze în stîlp de boltă al comportamentului uman.

Lucrurile ar sta astfel: sîntem *nevoiți* să respirăm, să mîncăm și să dormim, să ne îmbrăcăm și să ne adăpostim, ba chiar să ne facem necesitățile (nevoile fiziologice) – cerințele vieții noastre trupești par a ne umili și înjosi, amintindu-ne mereu precaritatea noastră constitutivă, menținîndu-ne în *indigență, penurie, calicie*. Sîntem *nevoiți* să ne căutăm și să prestăm o slujbă, să contractăm o căsătorie și să ținem o gospodărie, să întreținem relații și să fim amabili și politicoși – ființa noastră socială nu ne scutește nici ea de *obligații și corvezi*. Dacă sîntem – și putem oare să nu fim? – ființe rafinate, cultivate, încă o serie de nevoi culturale ne asaltează și ne înghesuie cu comandamentele lor. În ce privește ființa noastră morală, ea stă sub legea implacabilă a imperativelor, sub autoritatea lor de nezdruncinat pe care o

recunoaștem chiar când, din toată inima, dar cu rușine, o încălcăm. Toate astea laolaltă dau un lustru de sobrietate unei mentalități care nu poate aspira decît la titlul de *gravitate tembelă*.

Preferința pentru limbajul duplicitar și fariseic se face remarcată și în ușurința cu care pentru mai toate fleacurile se invocă stilul mai mult decît sobru al expresiei: *am neapărată nevoie*. Gravitatea posacă a stilului e însă compromisă de afectarea seriozității în numele țifnei travestite drept autoritate a nevoii. Predilecția pentru negativitate sugerează abdicarea de la voință, de la dorință, de la bucuria ce le însoțește, de la libertatea ce le îndreptățește în favoarea *constrîngerii ridicate pe pedestalul severei intransigențe a puritanismului moralizator*. Nu anumite dorințe sînt rușinoase (nevoile joase sau josnice), ci pur și simplu a voi și a dori în sine, ținînd de plăcere și bună dispoziție, trebuie deghizate ca intenții grave, ca nevoi imperioase.

Dacă aici mai încape vreun rest de voie, el este doar un mărunțiș supărător, căci în acest univers al silniciei, unde *nevoia a devenit exigență supremă*, voia nu poate fi privită decît ca ceva frivol, nesănătos, pueril, imoral: poftă, capriciu, chef, hatîr. Dacă omul ar fi întreat: de bună voie trăiești, om bun, pe acest pămînt? – el, mai mult ca sigur, ar răspunde: nu, de silă, dar *silă mă asigură că-mi fac datoria*.

Limba ne oferă din belșug antonime ale voii: pentru reflexul ei de dorință – indolența și apatia, pentru ecoul de libertate – silnicia și supunerea, pentru mireasma de voie bună – posomorea și acreala, pentru vibrația de putere – impotența și

slăbiciunea, pentru zvonul de cutezanță – deprimarea și descurajarea, pentru acordul de învoire și îngăduință – discordia și ostilitatea. Nu putem însă găsi un singur cuvînt care să fie antonimul voii în toată amploarea sa, așa cum rău îl neagă pe bun. Absența voii pare astfel să pulverizeze înfățișarea ființei umane într-o mulțime de ticuri vicioase care nu se mai pot închea într-un chip cît de urît ar fi el. Negarea formală – *ne-voia* – e o falsă soluție pentru că, asemenea nebuniei pentru bunătate, nevoia este sminteala voii. Și așa este și mentalitatea care s-a căznit să întemeieze demnitatea umană pe nevoie.

Și asta cu atît mai mult cu cît universul nevoii este resimțit ca unul al securității. Într-o conștiință menită luminii, *climatul nesănătos al nevolniciei* reușește să amestece fraudulos în același înțeles mizeria silniciei cu exigența aspirației și induce obscuritatea conștiințiozității. Astfel, trăirea în *domeniul tiranic al nevoii* se transformă în colaborare cu silnicia, iar sila de viață în bravare a datoriei, căci invocarea nevoii devine un fel de amețală plăcută care scuză complacerea în trebuințele joase promovate la rang de nevoi și mușamalizează inapținutudinea pentru bucurie degradînd înaltele exigențe coborîte la același rang nevoiaș. Un fel de toropeală confuzivă, ușor nevrotică, anesteziază astfel simțul libertății.

Salvarea prin prietenie

Nu-i de mirare deci că și *prieteșugul*, înțeles ca *ne-voia de societate*, *ne-voia de relații*, *ne-voia de atmosferă călduță*, este cultivat cu toată seriozitatea și